

Communicatie en gedrag

In deze paragraaf neem ik u mee in communicatie en gedrag. Ik ga eerst in op de communicatieaanpak voor de korte termijn, waarbij de komende maanden ingezet blijft worden op publiekscommunicatie vanuit de Rijksoverheid, en tegelijk wordt nagedacht over de transitie van crisiscommunicatie naar samenlevingscommunicatie. Vervolgens neem ik uw Kamer op hoofdlijnen mee in de nieuwe communicatieaanpak voor de (middel)lange termijn, dat als uitgangspunt zal hebben: 'samen verder, leven met het virus'.

Communicatieaanpak korte termijn

De inzet van publiekscommunicatie van de Rijksoverheid blijft zich de komende maanden richten op het informeren van het brede publiek en specifieke doelgroepen over maatregelen, ventileren, vaccinatie, mondkapjes, (zelf)testen, quarantaine, en het gebruik van het coronatoegangsbewijs. Door het bieden van concrete handelingsperspectieven maken we zichtbaar wat in deze fase wel mogelijk is, stimuleren we de naleving van maatregelen, het volgen van de basisregels en de gedragsadviezen. Daarnaast zetten we onze inspanningen op het gebied van de bestrijding van desinformatie onverminderd voort.

Sinds het begin van de crisis is de massamediale campagne 'Alleen samen krijgen we corona onder controle' een belangrijke ruggengraat van de publiekscommunicatie van de Rijksoverheid. De bestaande campagne-onderdelen worden voor diverse onderwerpen en deelcampagnes nog ingezet. Zoals (online) commercials voor radio en tv, video's, online bannering, outdoor-reclame (o.a. abri's), print en content voor sociale media.

Ondertussen is er in de huidige en komende communicatie-inzet al een eerste verschuiving zichtbaar in toon, vorm en beeld van crisiscommunicatie naar samenlevingscommunicatie. Zo is de campagneslogan 'Alleen samen krijgen we corona onder controle' steeds minder zichtbaar in de uitingen. De komende weken wordt het gebruik verder uitgefaseerd. Momenteel wordt er samen met andere overheden, maatschappelijke organisaties en sectoren nagedacht over een nieuwe campagnevorm en -stijl die beter aansluit op de volgende fase van de corona-aanpak.

Hoofdlijnen nieuwe communicatieaanpak (middel)lange termijn

Het uitgangspunt van de nieuwe aanpak wordt: samen verder, leven met het virus. Communicatie richt zich hierbij met name op:

- een heldere verwoording van wat leven met het virus voor de samenleving betekent;
- het bieden van toepasbare handelingsperspectieven en gedragsadviezen om invulling aan 'leven met het virus' te kunnen geven;
- het bieden van duidelijke en toegankelijke informatie over de ontwikkeling van het virus;
- het tijdig, transparant en in een passende toon en vorm informeren (hoe, wat en waarom) over de kabinetsaanpak, het besluitvormingsproces en de inzet van instrumenten en mogelijke maatregelen.

De nieuwe aanpak gaat uit van gedeeld eigenaarschap met de samenleving. Dit vraagt ook een andere positie vanuit de overheid wat betreft de communicatie. De sturende regierol die in enkele situaties nog nodig is, verschuift stapsgewijs naar een meer faciliterende rol vanuit de (rijks)overheid. Bijvoorbeeld door het bieden van gezamenlijke uitgangspunten, gedragsinzichten, kennis en kaders. De huidige crisiscommunicatie wordt hiermee vervangen door samenlevingscommunicatie. Dit betekent dat de communicatie steeds meer door en in samenwerking tussen maatschappelijke organisaties, sectoren en overheden wordt vormgegeven en versterkt. Hiermee kunnen we nog beter aansluiten op de vragen en behoeften die in de samenleving en onder specifieke doelgroepen leven. Daarbij blijven we luisteren naar alle geluiden en initiatieven in de samenleving die de aanpak en samenwerking kunnen verbeteren.

De centrale coördinatie vanuit het nationaal kernteam crisiscommunicatie zal op termijn overgaan in een meer reguliere interdepartementale samenwerking. De ministeries organiseren in onderlinge samenhang en vanuit ieders eigen verantwoordelijkheid de communicatie met de samenleving. Zij doen dit in samenwerking met maatschappelijke partners, sectoren en (lokale) overheden.

Vervolgstappen naar de nieuwe communicatieaanpak

De eerste stappen zijn inmiddels gezet. Zoals het gebruik van visuals tijdens de persconferentie en de uitfasering van de campagneslogan "Alleen samen krijgen we corona onder controle". De geschetste nieuwe aanpak voor de (middel)lange termijn wordt de komende weken in gesprek met maatschappelijke organisaties, sectoren en overheden verder uitgewerkt.